

Не та Переславщина

Якщо глянути з літака на простори Переславщини, то побачите панораму лісів, серед них — поля, луки, велике дзеркало озера і маленькі озерця, ріки і річечки, що звиваються блакитними стрічками. Розкидані то тут, то там села і селища, зв'язані між собою і містом добрими шляхами. Майже посередині району пробігає шосе Москва—Ярославль — дуже жвава основна магістраль, по якій можна доїхати і в обласний центр, і в столицю.

В залежності від пори року поля стають то золотими, то зеленими, яскраві килими луків розливаються різнотрав'ям перед сінокосом. В жнивну пору стануть перед вами сотні машин і механізмів, що рухаються і допомагають людині в роботі. Чорними масивами здаються торфорозробки, з вузькоколіяками, по яких вивозять торф з «кладових сонця». Ідуть важкі ешелони, проносяться швидкі пасажирські поїзди по Північній залізниці. А місто розкинулося багатокілірними різнокутниками.

Живе й славиться добрими справами Переславль-Залеський і його район. В місті досить багато підприємств.

Фабрика «Красное эхо» — найстаріша, заснована в 1758 році, з своїми трудовими і революційними традиціями: з середини 90-х років минулого століття на ній не втихали страйки. Колишня прядильна фабрика Переславської мануфактури одержала нову назву, як відгук героїчних боїв за Перекоп у 1920 році. «Красное эхо» випускає капронові нитки для сіток і технічні тканини.

Фабрика «Новый мир» діє з 1917 року, єдина в країні, яка виготовляє «Повітряні мережива» (так називається польський фільм про її продукцію). Художні вишивки, аплікації, гіпюри механічні та хімічні, тюлі та інші аналогічні вироби виготовляються тут.

Хімічний завод — спадкоємець фабрики кіноплівки, першого підприємства вітчизняної кіноплівкової промисловості. Почав будуватися в 1964 році, розширюється і нині. У вересні 1971 року дав першу продукцію — магнітну стрічку. Крім цього, хімзавод випускає фотопапір та іншу продукцію. Для цього підприємству готують кадри технічне училище та технікум хімічної промисловості.

Ці три підприємства — основа переславської промисловості. на них працює майже три чверті дорослого населення міста.

Крім них діють швейна фабрика, лісокомбінат, авторемонтний завод, комбінат виробничих підприємств тресту «Переславльбуд», Берендеевське, Батьковсько-Ольховське, Купанське та Іванівське торфопідприємства, Купанське транспортне управління, автотранспортне підприємство, меблевий цех Ярославського об'єднання «Красный Октябрь», цегельний завод, сирмаслозавод, Нагор'ївський і Путчинський льонозаводи та ряд інших.

Розвивається і сільське господарство краю. З ініціативи В. І. Леніна, який передбачав швидке закінчення громадянської війни і перехід до відбудови народного господарства, в 1920 році був проведений перший радянський Всеросійський перепис населення, промисловості і сільського господарства, щоб проаналізувати стан економіки.

В Переславському повіті сільська «техніка» становила: плугів — 12001, дерев'яних сох та косуль — 705, борін залізних — 9654, дерев'яних — 2696, серпів — 31293, кіс — 31216, дерев'яних льоном'ялок — 608, молотарок — 519, сівалок — 34, жаток — 28, косарок — 30. Всіх селянських господарств — 17679, в тому числі 4 комуни, 7 сільгоспартілей, 8 радгоспів, 82 хутірських та інших господарств.

*Васильев, С. Д. Не та Переславщина / С. Д. Васильев // *Заря коммунизма (Чигирин)*. — 1978. — 23 сентября. — С. 2.

*Чигиринцы и переславцы участвовали в социалистическом соревновании, стремясь обогнать друг друга по объёму промышленного производства. — *Ред.*

До 1927—28 рр. у селян-бідняків назрівало єдино правильне рішення, передбачене Леніним, — перехід до колективних форм ведення господарства з усупільненими засобами виробництва. Ці питання широко обговорювалися на з'їздах жінок-селянок, волосних, з'їздах Рад, конференціях селян-бідняків. Перші колгоспи виникли в 1928 році: два — в Глібовській волості, в Славитині, Будовському і деяких інших. У 1929 році на селі почався масовий колгоспний рух. В колгоспи пішов середняк.

Переславські колгоспи поступово очищалися від куркулів. Тільки за 4 місяці 1932 року з них було виключено 72 куркульських господарств, 7 колишніх стражників та поміщиків. До 1935 року колективізацію, в основному, було завершено, а куркульство, як клас, ліквідовано.

З часом колгоспи укрупнилися, перетворювалися в значні підприємства сільськогосподарського виробництва. Тепер в Переславському районі 25 колгоспів і радгоспів різної спеціалізації, з яких головна — молочна. В колгоспах і радгоспах працює понад 500 тракторів, 200 з лишком комбайнів, понад 300 автомобілів, багато іншої техніки. В 1920 році в повіті було понад 15 тисяч коней. Заміна їх тракторами вивільнила 23 тисячі гектарів лук, які використовуються для продуктивного тваринництва, і понад 4,5 тисячі гектарів ріллі.

Завдяки вмілому застосуванню агрономічної науки, район перетворився з «споживаючого» — у район товарного виробництва. За даними 1896—1925 рр. урожай жита становив в середньому 8,26 центнера з гектара, в 1975 році — майже подвоївся. Зараз хлібороби Переславщини працюють над перетворенням в життя накреслень XXV з'їзду партії і липневого Пленуму ЦК КПРС, втіленням в життя планів освоєння Нечорнозем'я.

Разом з трудящими усієї країни переславці готуються відзначити 325-річчя возз'єднання України з Росією, готують гідні трудові подарунки.

С. Васильєв.